

DJEČJI PODLISTAK „HRVATSKE RIJEČI“

HRCKO

17. veljače 2023.

Broj 221

ISSN 1821-3758

9771821375004

**Hrckov
maskenbal**

**Naše riči
- Pere i pajtaši**

**Bar jedna
žarulja manje**

Kuharica ne plače

Čitam i skitam

Vodeni ljubimci

IMPRESUM

Izdavač: NIU »Hrvatska riječ«,
Trg cara Jovana Nenada 15/II, 24000 Subotica
Glavna i odgovorna urednica: Zlata Vasiljević
Urednica izdanja: Željka Vukov
Suradnici: Ivana Petrekanić Sič, Bernadica Ivanković, Marina Piuković,
Vesna Huska, Katarina Čeliković, Zoltan Sič, Nevena Gabrić,
Mirjana Crnković-Horvat, Slađana Husak, Mario Tikvicki i Petar Tikvicki
Lektor: Zlatko Romić
Tehnički prijelom: Thomas Šujić i Jelena Ademi
Ilustracije: Adrijana i Zoran Vukmanov Šimokov
Obrada fotografija: Nada Sudarević
E-mail: hrcko@hrvatskarijec.rs
Viber: 064/65-90-718

Podlistak »Hrcko« izlazi uz redovitu potporu
Pokrajinskog tajništva za kulturu i javno informiranje

Uvodnik

Dragi čitatelji *Hrcka*

Vrijeme poklada, zabava i maskenbala se privodi kraju. Još ovoga vikenda i onda dolazi zatišje. Sigurna sam da ste iskoristili sve moguće događaje kako biste se dobro zabavili, proveselili i družili. Zanimljivo je bilo i na *Hrckovom maskenbalu*, koji je ovoga puta održan za djecu cjelovite nastave na hrvatskom jeziku i vrtićance, a već u ponedjeljak, 20. veljače, *Hrcko* će posjetiti i učenike u Sonti, koji izučavaju predmet Hrvatski jezik s elementima nacionalne kulture.

Detektivi su javno izvlačeni na maskenbalu, pa virnite tko je od vas već iskusnih istražitelja imao sreće.

Što još donosi ovaj pokladni broj *Hrcka* provjerite na narednim stanicama, zabavite se, rješavajte zadatke i čitajte. Kao što smo se dogovorili na maskenbalu, *Hrcko* i nadalje čeka vaše radove, crteže, priče, pjesme... kritike, pohvale...

I da: ne zaboravite kada izlazite iz prostorije ugasi svjetlo, razmišljajmo ekološki (više o tome čitajte na stranici 9).

Vidimo se u ožujku.

Željka

Održana prva, školska razina kviza Čitanjem do zvijezda

Volim London tema kviza

U osnovnim školama u Subotici, Tavankutu, Maloj Bosni i Đurđinu, gdje se nastava odvija na hrvatskom jeziku, 8. je veljače održana prva školska razina Nacionalnog projekta za poticanje čitanja i promicanje kulture čitanja – Natjecanje u znanju i kreativnosti Čitanjem do zvijezda. Svi zainteresirani učenici koji su željeli sudjelovati u ovom kvizu trebali su pročitati tri knjige na temu »Volim London«:

1. **Sir Arthur Conan Doyle:** *Sherlock Holmes: Grimizna istraga*

2. **Krunoslav Mikulan:** *Pekinezer Princ u službi Njezina Veličanstva*

3. **David Walliams:** *Zvijer iz Buckinghamske palače*

te su istoga dana u svojim školama rješavali test znanja. Najbolje plasirani đaci formirali su potom tročlane ekipe koje će se susreti na županijskom (međuškolskom) natjecanju u Gradskoj knjižnici Subotica. Tada će se predstaviti i učenici koji su odabrali izraditi plakat na temu kviza te sudjelovati u drugoj kategoriji ovog projekta.

Ovo lijepo i zanimljivo natjecanje organizira Knjižničarsko društvo Međimurske županije, a u Subotici i okolici ga provodi Gradska knjižnica Subotica u suradnji s NIU Hrvatska riječ.

B. I.

Općinska smotra recitatora

Pjesniče naroda mog u Subotici

Prvi znakovi proljeća su visibaba, duži dani ali i smotre recitatora. Ne samo zbog ljepote i svježine koju donose već i zbog termina kada se događaju. Stoga najavljujemo ponovno divne dane, jer će 2. ožujka u čitaonici Gradske knjižnice Subotica biti održana Općinska smotra recitatora *Pjesniče naroda mog* koja se svake godine tradicionalno održava na svim jezicima koji se govore u Srbiji. Očekujemo nastupe i recitatora na hrvatskom jeziku i želimo im da budu uspješni kao i prethodnih godina. Odmah nakon ove prve razine bit će održana i Zonska smotra koja je zakazana tjedan dana kasnije, 9. ožujka na istom mjestu. Tada će poeziju kazivati pobjednici općinskih smotra iz Subotice, Apatina, Sombora, Bačke Topole, Ade, Sente, Kanjiže i Malog Idoša. S nestrpljenjem očekujemo ove događaje.

B. I.

Mjesto šarenila i zabave

Nakon dvije godine pauze, ponovno je *Hrcko* okupio svoje vesele prijatelje, učenike od prvog do četvrtog razreda osnovne škole i one malo mlađe – vrtićance koji su u programu cjelovite nastave na hrvatskom jeziku. Njih oko 150 okupilo se 9. veljače u dvorani HKC-a *Bunjevačko kolo* na dvosatnom druženju s *Hrckom*, na kojemu je bilo pjesme, plesa, izazova, zadataka i naravno revije maski. Tako su među brojnim kartama, dominama, vješticama, klaunima, anđelima, vilama, majstorima, čarobnjacima, slikarima, svircima, životinjama i raznim super herojima izabrane i one bar mrvicu bolje od drugih. Žiriju je bilo izuzetno teško, ali ipak morali su donijeti konačnu odluku.

Prvu nagradu za najkreativniju masku dobila je **Lana Stantić**, učenica 4. razreda OŠ *Vladimir Nazor* iz Đurđina koja je bila prerušena u Mozarta, drugu nagradu u liku žabe dobila je **Emanuela Vukmanov Šimokov**, također učenica 4. razreda, ali OŠ *Matko Vuković* iz Subotice, dok je treća nagrada pripala prerušenim slončićima, **Medeji** i **Magdaleni Mihaljević** iz vrtića *Petar Pan* iz Tavankuta.

Nagrada za najbolju masku u kategoriji odraslih pripala je učiteljici – generalici **Verici Farkaš** iz Đurđina, a nagradu za najbolju grupnu masku dobila je OŠ *Ivan Milutinović* iz Subotice, koji su se (sva četiri razreda i učiteljice) maskirali u karte. Ovaj veliki, živi špil karata bio je upečatljiv tijekom cijelog maskenbala.

Osim spomenutih i nagrađenih škola, na maskenbalu su sudjelovali i učenici OŠ *Matija Gubec* iz Tavankuta, OŠ *Ivan Milutinović* iz Male Bosne, te vrtići *Marija Petković – Sunčica*, *Marija Petković – Biser* i vrtić pri školi *Vladimir Nazor* iz Đurđina.

Hrcko je na kraju zatražio i nekoliko izazova, koje su svi nazočni uspješno riješili, a potom je slijedila nagrada za sve sudionike. Tako je s maskenbala svako dijete otišlo doma s darom u ruci.

Osim ovoga maskenbala, *Hrcko* će u narednom periodu obići i sve druge škole gdje se izučava izborni predmet Hrvatski jezik s elementima nacionalne kulture, a prvi takav susret zakazan je za 20. veljače u Sonti.

Maskenbal je organizirala NIU *Hrvatska riječ* (podlistak za djecu *Hrcko*) uz potporu Hrvatskog nacionalnog vijeća.

Nagrađene maske

Ž. V.

Silvija Šesto:

Japajapac

Ovo je strašna priča i može se dogoditi bilo kome od nas ako ne pripazimo na ponašanje. Glavni junak priče Marinko ima sedam godina, ide u prvi razred i misli o sebi da je najbolji, najveći, najzgodniji, da ima najbolje igrice... Što baš i nije pohvalno. Tako je postao japajapac – dijete koje stalno koristi riječ »ja« kako bi se prikazalo boljim, pametnijim, višim od svih svojih prijatelja. Netko bi rekao: »Pa dobro, što je tu strašno?« Strašno je to što se Marinko sa svakim izgovorenim »ja« (što smo se složili da nije lijepo) na očigled smanjivao, a da toga uopće nije ni bio svjestan. To se događalo sve dok nije postao totalno mali, tužan i uplašen patuljak. Toliko malen da se izgubio među ogromnim zgradama, ljudima i automobilima. I da skratimo: Marinko je dospio u Japajapačku šumu gdje je upoznao i drugu djecu koja su bila poput njega, također izuzetno mala. Da bi vratio svoju normalnu visinu i tako se vratio kući trebao je prvo dosegnuti neke moralne veličine. Preciznije, trebao je učiniti tri dobra djela po svom izboru. Je li uspio u tome i što je napravio pročitajte sami u knjizi i ne zaboravite što je dovelo do toga da postane japajapac, te vi nemojte ići njegovim stopama.

STIHO LJUPCI

Ludi dan

Pijetao mi jutros reče:
– Kume dragi, dobro večer!
– Je li ovo san il' java?
S miševima mačka spava.
Krezub jarac puši lulu,
siv magarac svira frulu,
za rep liju guska vuče,
šaran leti iznad kuće...
S punom torbom majmun stran
čestita mi – ludi dan!

Darova je puna torba:
od bunike u njoj čorba,
posoljene tu su šljive,
na roštilju lude gljive,
od trnjina šljivovica,
od kopriva gibanica,
od paprike med u zdjeli,
od kukolja hljebac bijeli,
rep podvinu majmun tad:
– Pij i jedi, bit ćeš mlad!

Gledam jadan šta se zbiva:
sjekira u vodi pliva,
koza vijenac meće na se,
u pidžami zijeva prase,
potkovana žaba rza,
uz brijeg teče rijeka brza,
vjeverica pjesmu piše,
u maramu mjesec kiše...
– Jao, ljudi, što je to?
U rog rođen duva vo!

Obratih se tad na pijetla:
– Obraza ti, rekoh, svijetla,
kakve li su ovo stvari?
A meni će kokot stari:
– Gle, u Mudroj knjizi piše:
»Čarolija nema više.
Tek istina jedna živa
u ovoj se knjizi skriva:

da još ima ludu čar
trideseti februar
za kog ne zna kalendar!«

Pere i pajtaši

Od pamtivika se mali pajtaši sagraju pikulama i pripovijaju svašta, izmišljaju šta će koji bit. Jedan kaže: biće pilićar, a drugi – pisac. Jedan od nji oće bit pinter, a drugi opet pilar. Niki su kazli da bi bili pivači il pivari. Mali Pere kazo – biće pikulaš! Kad je narasto i ostavio pikule, posto je ko i njegov ujo Pajo – pravi papučoš!

PERE – muško ime, skraćeno od Petar

PAMTIVIK – davnina

PAJTAŠ – prijatelj

PIKULE – klikeri, staklene kuglice

PRIPOVIDATI – razgovarati, pripovijedati

PILIĆAR – onaj koji uzgaja piliće

PILAR – onaj koji se bavi pilanjem drva

PINTER – bačvar

PIVAČ – onaj koji se bavi pjevanjem, pjevač

PIVAR – onaj koi se bavi proizvodnjom ili prodajom piva

PAPUČOŠ – obrtnik koji pravi/izrađuje papuče

HRVATSKI JEZIK

Piše: Mirjana Crnković-Horvat

Koga, što volim?

U hrvatskom jeziku postoji padež koji se zove akuzativ. On ima pitanja koga?, što?, a za lakše razumijevanje njegova pitanja koristimo se pored njegovih pitanja nekim zgodnim riječima, poput koga?, što? volim ili vidim. Kad mijenjamo riječ u akuzativu, nije uvijek svejedno radi li se o živom ili neživom. Riječi koje označavaju živo imat će drukčije nastavke na kraju riječi nego riječi koje označavaju neživo.

Na primjer, u rečenici Volim djeda, riječ djed ima nastavak – a. No kad bismo rekli Kupio sam novog drona, pogriješili bismo jer dron nije živ pa bi pravilno bilo reći Kupio sam novi dron.

Pročitajte rečenice pa zaokružite slovo ispred one rečenice koja je točno napisana.

- a) Istrčale smo maratona.
- b) Nacrtala je automobila.
- c) Jako je zavoljela psa.
- d) Vidio je sladoleda od čokolade.

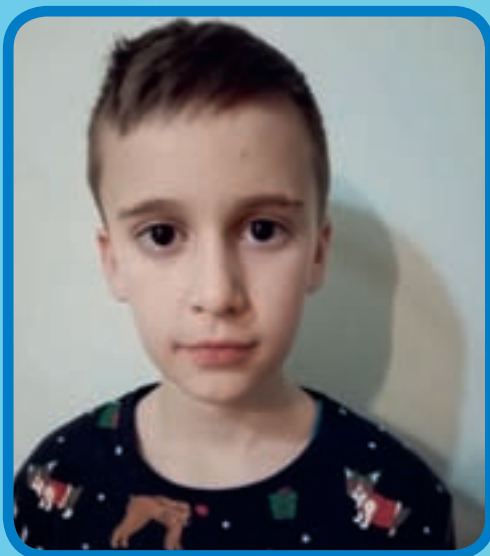
UPOZNAJMO VRŠNJAKE

Zovem se **Matija Rudić**

Učenik sam četvrtog razreda OŠ *Ivan Milutinović* u Maloj Bosni.

Obitelj: baka **Marija** (69), mama **Dejana** (44), tata **Damir** (41) i sestra **Iva** (8)

Izvanastavne aktivnosti: nogomet

ILI – LI:

slano / **slatko**
kompjutor / **društvena igra**
stan / **kuća**
tenisice / cipele
meso / povrće
zima / **ljeto**
dan / **noć**
pješačenje / **bicikl**
jabuka / **banana**
crvena / **plava**
film / knjiga

voće / **čokolada**
tamburaši / **zabavljaci**
tjelesni / matematika
pizza / odrezak
kemijska / **olovka**
gazirano / **negazirano**
pas / mačka
selo / grad
odbojka / **košarka**
trenirka / traperice
sport / folklor

PREPORUČUJEM:

knjiga:

Ivana Brlić Mažuranić:

Čudnovate zgode šegrta Hlapića

pjevač:

Voyage

pjesma:

D. Lazić, Voyage, Rasta:

Pismo

film:

Ratovi zvijezda

kompjutorska igrica:

roblox

Volim: druženje
Ne volim: svađu

Eko je cool!

Prosvijetli se - s (bar) jednom žaruljom manje!

Brrr... Konačno malo hladniji dani – dobro je da zimu ne pomiješamo s proljećem! Jer, kako nama, tako i prirodi treba stanka i malo mirovanja...

HRCKOVI EKOLOZI, nadamo se da će još prije nego *Hrcko* stigne u vaše ruke na zemlju stići puno snijega! Kakvo veselje slutimo! Dotad, naučimo (ili ponovimo, ako već znate) nešto jako važno i – EKO DJELUJMO!

Loša vijest: Svako nepotrebno ili pretjerano upotrebljavanje umjetne svjetlosti (npr. ulična ili dvorišna rasvjeta, te noćna svjetla u domovima) štetno je i nazivamo ga SVJETLOSNO ONEČIŠĆENJE.

Osim nepotrebne potrošnje energije, takvo onečišćenje može uzrokovati zdravstvene probleme, narušavati ekosustave i otežati promatranja nebeskih tijela.

Dobra vijest: Ima rješenja: vratimo si pravi prirodni ritam i neka nam noć bude – noć, a dan – dan. Ritmična izmjena dana i noći oduvijek određuje život na Zemlji, uključujući i čovjekov. Nakon zalaska sunca smanjuje se količina svjetlosti i to našem tijelu daje znak da se kroz niz prirodnih reakcija počne pripremati za san.

Zanimljivost: U Los Angelesu se 1994. godine dogodio snažan potres i nestalo je struje u gradu na više sati. Mnogi građani su se iznenadili i čak uplašili od neobične pojave »golemog srebrnastog oblaka« nad gradom, te čak zvali hitnu službu. Taj »oblak« bio je zapravo Mliječna staza, zvijezde koje možemo vidjeti na vedrom nebu ukoliko nema – svjetlosnog onečišćenja. Zamislite – zaboravili su kakvo je nebo!

Sada, što ti možeš učiniti?

1. Kad krećeš spavati, pripremi se za san! Svakako se prvo pobrini da se radom, sportom i igrom dobro umoriš. Dalje, razmisli o ovome: zasloni naših telefona, televizora i računala, kao i druga svjetla oko nas koja rade u kasnim večernjim satima remete naš ritam za san. Jednostavno, razbuđuju nas i zato ne možemo zaspati, pa manje spavamo. A to nam može prouzročiti – kašnjenje u školu, al i brojne zdravstvene probleme. Zato, prije spavanja, u ruke knjigu (ili *Hrcka*), što lijepo umiruje i kad se oči počnu sklapati – isključi noćnu lampu. – EKO JE DOBRO SPAVATI I LIJEPO SANJATI!

2. Sigurno znaš da LED žarulje troše i do 90 postotaka manje električne energije, ali ne zaboravi: najmanje troši žarulja koja je ugašena. Dobro razmisli koja su svjetla u tvom domu zaista potrebna i razgo-

varaj s roditeljima o tome. Potrudi se uvijek isključiti nepotrebna svjetla, čak iako ne brineš za račun za električnu energiju, jer svi trebamo čuvati Zemlju i od ovog onečišćenja – EKO JE ENERGIJU ČUVATI!

3. Ispričaj svima o ovome: noćna svjetla mogu biti pogubna za ptice (u vrijeme selidbe u velikim gradovima noću zbog svjetla gube orijentaciju i zalijeću se u zgrade), malene tek izlegle kornjače mogu zalutati na putu do mora (ako pomiješaju mjesecinu i svjetla hotela, restorana i kuća), a krijesnice trebaju mrak za komunikaciju s drugim krijesnicama (i mnoge druge kukce silna svjetlost koju čovjek drži bez potrebe dezorijentira tako da se premore i stradaju od grabežljivaca). – EKO JE ŽIVOTINJE ČUVATI!

Eko zadaća ZA VELJAČU: u »mjesecu ljubavi i prijateljstva« pokaži i našem planetu da ga voliš: redovito gasi nepotrebna svjetla, a noću – ako mora i za svaku sigurnost u hodniku do kupaone – neka gori samo jedna mala (po mogućnosti LED) žaruljica. Svaki put kad se sjetiš i tako učiniš, šalješ jedno veliko ♥ u atmosferu. Sretno nam svima Valentinovo!

U sljedećem broju idemo dalje, novim eko koracima i vijestima iz škola! Ne propustite!

Vesna Huska

Škrinja s blagom

USPAVANKA

Pod'mo spati,
Boga zvati
I Mariju milovati.
Ne bi l' nam se smilovala,
Križom vrata otvarala.
Križ se diže u nebesa,
Nebesa se zasjaše,
Božja zvona zazvoniše,
Sve vištice ogluniše.
Osta Diva okrunjena,
Koja rodi Spasitelja.
– Spasi, Bože, dušu moju
I mog oca i majkinu!

Kazivala Liza Prčić, Subotica

Zapisao **Ive Prčić**,
Bunjevačke narodne pisme, 1939.

KRIŽANJE

Križom se križam,
Na križ ligam.
Križ me čuva do ponoći,
A anđeli od ponoći.
Marija do svita,
Sam Bog do vika. Amen!

Kazivala **Liza Prčić**, Subotica

Zrnca mudrosti

»Lakše je zabavit nego opraviti.«
»Od linosti nema gore žalosti.«
»Lud se sam hvali.«

Iz *Subotičke Danice* za 1920. godinu

SAKRAMENTI

ISPOVIJED

Za dobru i valjanu ispovijed potrebno je:

Za sakrament svete ispovijedi možemo reći da je to za nas najdragocjeniji dar uskrslog Isusa koji se ukazao apostolima i rekao im: »Kojima otpustite grijehе, otpušteni su im; kojima zadržite, zadržani su im.« Nakon apostola, ovu dužnost u Crkvi su preuzeli biskupi, a preko njih i svećenici.

Kada smo bolesni, svim srcem želimo zdravlje. Kada smo u grijehu i ne možemo se pričestiti, svim srcem želimo otići na ispovijed. Budući da smo tjelesna bića, važno nam je da naše pomirenje s Bogom bude vidljivo. Zato svećenik nastupa u ime Oca, Sina i Duha Svetoga, naglas govori riječi odrješenja, pa svojim ušima možemo čuti da su nam grijesi otpušteni. Svećenik nam može pomoći i savjetovati nas. Ispovijed pročišćava, ozdravlja i jača našu dušu. Ispovijed ima moć spasiti život!

1. Ispitati savjest
2. Priznati svoje grijehе
3. Iskreno se pokajati za grijehе
4. Čvrsto odlučiti više ne grijешit
5. Izvršiti zadanu pokoru

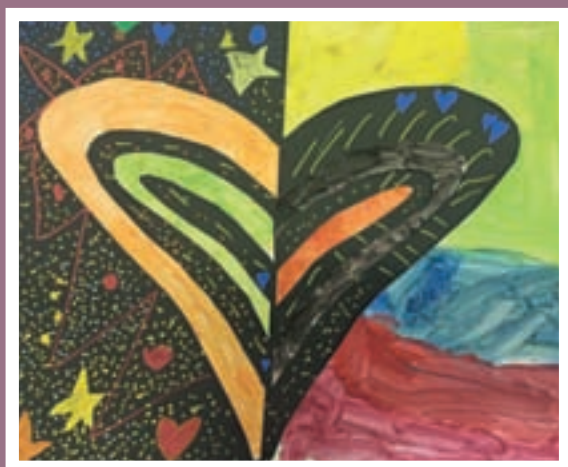
1.																			
2.																			
3.																			
4.																			
5.																			
6.																			
7.																			
8.																			

1. Isus je opraštanje grijehа naredio svojim...
2. Prostor u crkvi predviđen za ispovijed zove se...
3. Za pokoru najčešće dobijemo neku...
4. Pri ulasku u ispovjedaonicu pozdravimo: Hvaljen Isus i...
5. Kada imamo teški grijeh ne možemo ići na...
6. Bog nam oprašta grijehе ako se iskreno...
7. Najčešći položaj tijela pri ispovijedi je...
8. Prije ispovijedi valja ispitati svoju...

Rješenje križaljke otkriva drugi naziv za ispovijed.

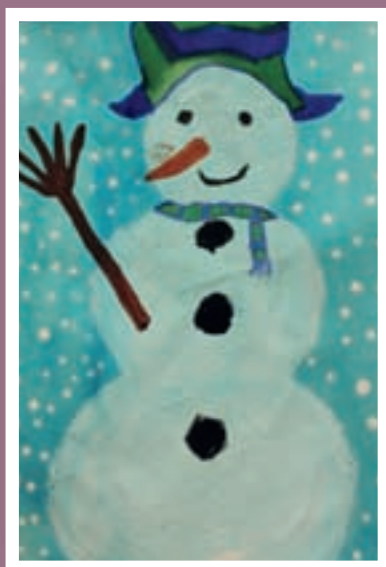
David Milošević, 4. b – OŠ 22. oktobar Monoštor

Davor Čoti, 3.c – OŠ Ivan Milutinović, Subotica

Matej Huska 3.c –
OŠ Ivan Milutinović, Subotica

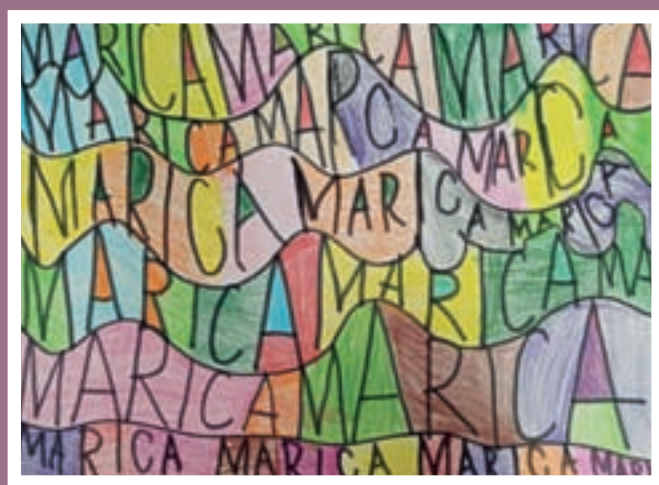
Andrija Kujundžić, 4.4 –
OŠ Matko Vuković, Subotica

Emanuela Vukmanov Šimokov,
4.4 – OŠ Matko Vuković, Subotica

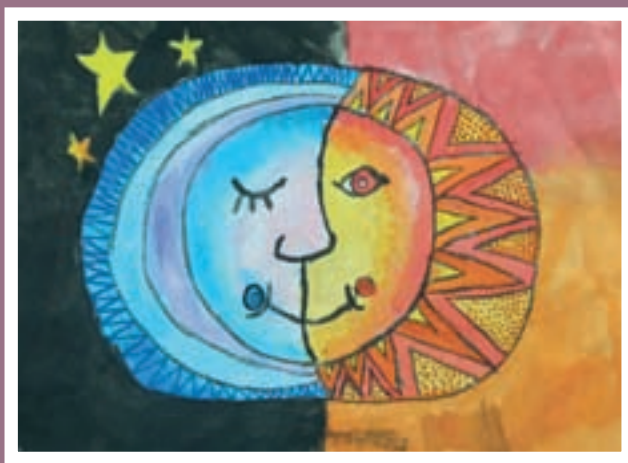
Marija Vukov, 2.c – OŠ Ivan Milutinović, Subotica

Marica Stantić, 1.e –
OŠ Ivan Milutinović, Mala Bosna

Ivana Stantić, 3.e – OŠ *Ivan Milutinović*, Mala Bosna

Lusija Rac Petin 3.c – OŠ *Ivan Milutinović*, Subotica

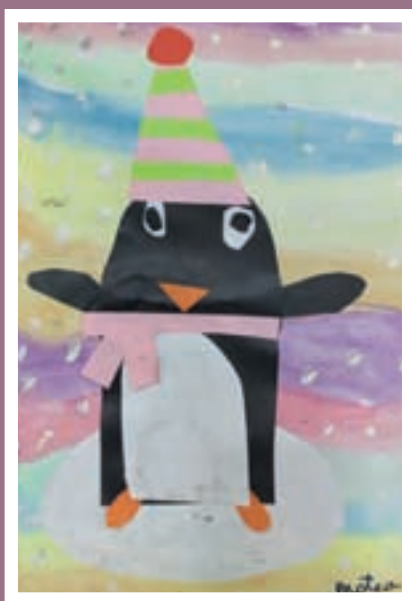
Nina Dulić, 3.b –
OŠ *Vladimir Nazor*, Đurđin

Jakov Ivanković Radaković, 3.4 –
OŠ *Matko Vuković*, Subotica

Sara Marijanović 3.b –
OŠ *22. oktobar*, Monoštor

Matea Đukić, 3.4 –
OŠ *Matko Vuković*, Subotica

Ivan Ostrogonac, 3.c – OŠ *Ivan Milutinović*, Subotica

LJUBAV JE... (nastavite sami)

SCENA PRVA: Dani teku, škola se zakuhava, zima se ne da, prehlade i virusi dolaze i prolaze – nekom rado, nekom ne. Sari je teško doma, jer mama je često tužna, ali se pravi da je sve najnormalnije. Sara zato nikako ne bi htjela ostati doma (iako je već danima grebe u grlu), jer uopće ne zna što bi cijeli dan s mamom. Ionako je mama postala nekako čudno prebrižna – Sara kihne, mama se trzne i već ustaje, kuha čaj, stavlja joj toplomjer i ispituje ju o stanju svih organa i dijelova tijela. Sara zato »grebanje« u grlu krije i manje priča da zabašuri promuklost i bol pri govoru. Mama to ne primjećuje, jer je u biti ipak odsutna, izgubljena u mislima.

SCENA DRUGA: Jure je također bio zabrinut za Saru, ali drugačije: primijetio je kako je Sara blijeda i kako malo jede. U kantini kupi čaj ili pije vodu, kao da uopće ne jede. Kada ju pita, kaže da ju malo bolucka grlo, ali »niš ozbiljno« i nasmiješi se čarobno, kako samo ona zna. Što više da kaže? Još kad ga lupne po ramenu i malo tu zadrži ruku i gleda ga onako da mu se u trbuhu uzmuti – gotov je. Ipak, čini mu se kako nije baš sasvim stara Sara. Ipak, ljubav koju osjeća i strah da ju ne uvrijedi priječi da pita, kad vidi da ona izbjegava odgovor.

SCENA TREĆA: U ponedjeljak je Jure izostao iz škole – jaka upala grla i čak početak bronhitisa. Javio je Sari da će čekati čim dođe doma da ju pozove i da će joj svaki sat slati trenutne, ali je tako bio iscrpljen da je prespavao dan. U utorak je fizičarka primijetila kako je Sara također loše,

ali ona je tvrdila da je dobro, da je samo pila hladne kole i to joj smeta glasu. »Želiš doma? Mogu pozvati mamu...« »Ne«, rekla je tiho, ali brzo, čak s nijansom straha u glasu. Spustila je pogled. Nastavnica je pred svima rekla: »Dobro«, ali već je smislila kako će Saru malo pripaziti. Na satu je smislila plan – dat će pred kraj sata mogućnost za dopunski sat. Sara ne zna baš njen predmet, ali nikada prije nije željela ostati na dopunskoj. Ako sad ostane, bit će joj jasno – nešto doma nije u redu.

SCENA ČETVRTA: Sutradan je nakon zvona za osmi sat Sara privirila u kabinet za fiziku. Nije joj se dalo ostati ako nema bar petero učenika. Ne voli fiziku, ali fizičarka je sasvim cool i čini se da ih sve zbija razumije. Eh, kad bi ona tako razumjela fiziku! Bez ikakve nade da će to uspjeti, ali svjesna da onda još sat i pol neće biti doma (taman dok mama ode raditi), ušla je oklijevajući. Učionica je bila prazna, ali fizičarka ju je već vidjela: »Odlično što si tu, Saro! Sad ćemo vježbati i zadatke za kontrolni. Hajde tu u prvu klupu...« Sjela je nevoljko, ali zadatak po zadatak i riječ po riječ, rekla je fizičarki da nije baš sasvim dobro... Kako se to desilo, nije mogla shvatiti! Nije fizičarka ništa pitala otvoreno, ali ju je tako gledala onim pogledom: »Meni možeš reći sve, pokušat ću pomoći...« Rekla joj je

i stvari koje nije ni znala da ju bole – i maminu depresiju i tatinu šutnju i vlastitu bespomoćnost... Fizičarka joj je tiho, ali sigurno rekla tek nekoliko riječi o tome kako sigurno nije lako i ne treba ni glumiti da je, ali da pokuša biti mami što bliže i možda podijeliti i s tatom ili sestrom svoju brigu za mamu. Odjednom, kao da je ozdravila – ni grlo nije grebalo. Samo su oči malo suzile i nekako joj je bilo toplo. »Izmjeri temperaturu kad dođeš doma, Saro. Bit ćeš ti dobro!« »Hoću... i hvala!«

(vh)

Kuharica ne plače

Marija često posjećuje svoju baku Mariju. Po njoj je dobila ime. A baka voli kuhati za svoju omiljenu unuku od njezina prvog pogleda. Kako su roditelji morali raditi, svoju su Mariju povremeno dali na čuvanje baki Mariji. Tako se među dvjema Marijama stvorila posebna veza koja nije bila neka tajna veza. Svi su znali za njihove vrlo vesele priredbe u kuhinji koju je baka pretvorila u njihovu pozornicu. Naime, baka je bila dežurna kuharica, ne samo u kuhanju za svoju obitelj već i za svatove, rođendane i ponekad neke tužne događaje. Znali su rođaci i susjedi da se baka Marija brzo organizira, sve pripremi

i bude svima na pomoć.

Svoju ljubav prema kuhanju baka je prenijela najprije na svog sina Ivana, a sada je i njezina unuka ugazila u njezine tragove. Počela je Marija svoju kulinarsku karijeru pripremom namirnica i pranjem korištenog pribora. Povrće je donosila iz vrta, čistila ga i spremala kako bi baka mogla krenuti s pripremom ukusnih jela. Naravno da mnogi ne vole pranje zdjela, jednako tako ne vole prati velike lonce, a to nije bio lagan posao ni za devetogodišnju pomoćnicu u kuhinji. Imala je ona tu želju koju imaju veliki kuhari, početi od »početka«. To znači raditi manje vidljive poslove, bez kojih bi u kuhinji bio pravi cirkus, kako je to čula od svoje šefice. Njezin je početak imao i epizode koje se u obitelji rado prepričavaju. Pomažući baki, Marija je ponekad prema receptu trebala u zdjelu staviti još jednu žlicu šećera na što je ona stvarno donijela i drugu žlicu i stavila ju u zdjelu, a pola kuhače masti je stavila tako što je najprije prepolovila kuhaču. Ove akcije su završile jednostavnim miješanjem, jer se baka prerano pouzdala u pomoćnicu. Od tada je Marija porasla i postala vrlo vješta, osim u čišćenju luka. A kada se čisti luk, suze krenu kao slapovi i pomoćnici i šefici kuhinje. A bez ove namirnice neko ukusnije jelo je nezamislivo.

Za proslavu desetog rođendana bakine miljenice namirnice su se pripremale nekoliko dana. U receptu omiljenog joj jela napisano je: sitno isjeckati kilogram luka! Uf, kakav početak!? Razmišljajući o tome kako će opet plakati skupa s bakom, zatekla je tatu Ivana u pripremi safta od pilećih bataka. Čisti on i sjecka luk, ali ne plače. Odvaži se i pita ga kako to da on ne plače dok dvije Marije suze rone pri druženju s lukom. Na to će on: »Draga moja, kuharica ne plače! Samo se oči čiste od plina koji luk pušta. No, imamo mi kuhari i male tajne. Nekad namažem nož maslinovim uljem, ponekad pustim luk odstajati u vodi, ili ga očistim samo pola dok polovicu režem. Ali, imam ja rješenje i za vas dvije kuharice!«

Nije mogla dočekati polazak k baki. Kako je mama toga dana vozila namirnice k baki za pripremu Marijinog rođendana, brzo je pomogla donijeti u auto sve potrebno. Baka je do njihova dolaska već bila spremna, u kuhinji se čula glazba, piletina za mesni saft je bila spremna, a neočišćen luk je čekao na stolu. Zнала je Marija da luk čeka njezine ruke. Stoga je, gledajući baku u oči rekla: »Kuharice ne plaču« te sebi i njoj stavila naočale kako bi bez suza mogla krenuti nova kulinarska pustolovina.

Katarina Čeliković

KRAFNE POD PLAŠTOM

TACNA PUNA POŠLA JE NA ZASLADITI DJECU. SU BILE ISPUNJENE NAJFINIJIM BAKINIM OD . NO, BILA JE SPREMNA I TACNA KRAFNI S . »TKO JOŠ JEDE S OD «, POMISLILE SU S . »BJEŽITE DOK NE DOĐU JER ĆETE SE POSRAMITI«, GOVORILE SU S KOJE SU MISLILE DA IH DJECA NAJVIŠE VOLE. ZA NAJBOLJU OVOGA MASKENBALA TRAJILA SE ORIGINALNA IDEJA. NJU SU SKUPA S OSMISLILA DJECA. NAPRAVILI SU VELIKU ISPOD KOJE SU SE SKRILI. LUKA SPAZIO JE TACNU S I DOK SU SE ŠETALI PODVUKAO JU JE POD KOSTIM I POČASTIO PRIJATELJE ISPOD PLAŠTA . NA ČELU S SU SE ZASLADILA, A KRAFNE S NUTELOM SU SE POSRAMILE ŠTO ONE NISU PRVE »SMAZANE«.

VISIBABA MALA

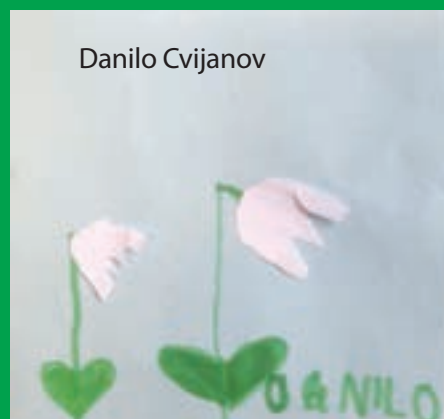
VISIBABA MALA
ZVONITI JE STALA
CIN, CIN, CIN.
DON, DON, DON
ČUJTE MALI ZVON!

MALA PTICA ŠEVA,
VESELO NAM PJEVA
FIRULI, FIRULU
PROLJEĆE JE TU!

TRA TA RA TA RATA
JAGLAC TRUBLJU HVATA
HOJA HAJ, HOJA HAJ
ZIMI SAD JE KRAJ!

Klara Kujundžić

Danilo Cvijanov

PREPORUKA:

UPUTITE SE U ŠETNJU I POTRAŽITE VISIBABE I OSJETITE NJIHOV NJEŽNI BLAGI MIRIS, ALI I KRHKI IZGLED PO KOJIMA SU JEDINSTVENE U SVIJETU CVIJEĆA.

EVO PRILIKE ZA UPOZNATI MALO BOLJE VISIBABU. TO JE NJEŽAN ZIMSKI CVIJET KOJI NAM NAJAVLJUJE PROLJEĆE I KOMU SE SVI JAKO RADUJU, JER SE ZIMI BLIŽI KRAJ. LAGANA PJESMA O VISIBABI POZIVA SVE KOJI ZNAJU ČITATI NOTE DA JU ODSVIRAJU I OTPJEVAJU.

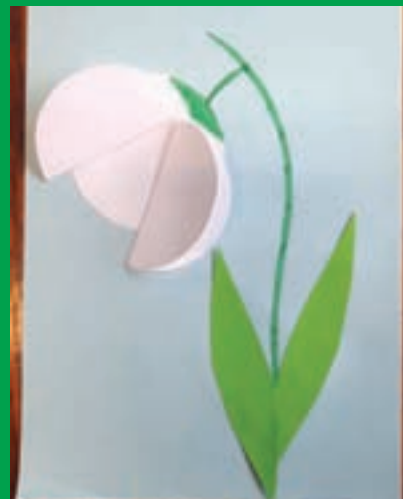
NOTE ZA PJESMU VISIBABA MALA

JESTE LI ZNALI?

RASTU ŠIROM EUROPE I AZIJE.
POSTOJI 75 RAZLIČITIH VRSTA VISIBABA I SVE SU BIJELE BOJE.
LUKOVICE VISIBABA SADRŽE VRSTU OTROVA.
KAKO BI SE OBRANILE OD KUKACA, VISIBABE PROIZVODE OTROV ZA KUKCE.

VISIBABA SPADA U ZAŠTIĆENE BILJNE VRSTE, TE KAKO BISTE JU IMALI U SOBI IZRADITE VLASTITU VISIBABU, EVO KAKO:

VOLIM VOJVODINU

Koliko je lijepa, bogata i različita naša Vojvodina. Iz broja u broj stalno doznajemo nešto novo, pa evo i četiri nova pitanja.

1. U kojem mjestu u Vojvodini je rođena znanstvenica Mileva Marić?

- a) u Somboru
- b) u Monoštoru
- c) u Titelu
- d) u Subotici

Mileva Marić je bila znanstvenica blistavog uma u području fizike i matematike. Jedna od prvih žena koja se svojim znanjem i talentom izborila za pravo na visoko školovanje. Bila je tek peta žena koja je bila primljena u Državnu politehničku školu u Zürichu i prva supruga **Alberta Einsteina**.

2. Subotica je bila prvo mjesto u Srbiji (pa onda i Vojvodini) koja je dobila električni tramvaj. Koje je to godine bilo?

- a) 1850.
- b) 1897.
- c) 1900.
- d) 1904.

Glavni razlog unaprjeđenja javnog prijevoza u Subotici bila je potreba da se banja Palić poveže s gradom, kako bi se olakšao dolazak turista do jezera. Tako je Subotica prva dobila tramvaj na električni pogon. Beograd je električni tramvaj dobio tek osam godina kasnije, Segedin godinu dana poslije Subotice, a Zagreb i Novi Sad poslije 13, odnosno 14 godina.

3. Na koji dan počinje korizma?

- a) na Korizmeni utorak
- b) na Čistu srijedu
- c) na Čisti petak
- d) na Crni petak

Za katoličke vjernike, Pepelnicom započinje korizma – najplodnije razdoblje crkvene godine. Toga dana svećenik posipa vjernike pepelom uz riječi »Obratite se i vjerujte Evanđelju!« Početak i kraj korizme označeni su strogim postom i nemrsom. Slavi se četrdeset dana ne računajući nedjelje.

4. Koje mjesto u Vojvodini je u 16. stoljeću imalo 600 šajki i bilo poznato po gradilištu šajki?

- a) Slankamen
- b) Bečej
- c) Kanjiža
- d) Sonta

Šajke su laki i brzi drveni brodovi koji su za kretanje koristili vesla ili jedra. Bile su veoma okretne, imale su top na vrhu i koristile su se i za napad i za obranu.

Započeo kviz Gradske knjižnice Subotica

Petnaesti Čitam i skitam

Veljača i ožujak su tradicionalni mjeseci kada se u Subotici i okolici održava kviz Gradske knjižnice Subotica namijenjen učenicima osnovnih škola pod nazivom *Čitam i skitam*.

tam. I ove godine je tako s manjim promjenama koje su čak i olakotne po njezine sudionike.

U par koraka ovogodišnji kviz za poticanje čitanja izgleda ovako:

dođeš na Dječji odjel Gradske knjižnice Subotica ili u neki od njezinih ogranaka; obnoviš godišnju članarinu za svega 300 dinara (ili se prvi puta učlaniš); izabereš jednu od pet ponuđenih bajki za čitanje (ako si učenik nižih odjela, za one starije pripremljeno je pet ulomaka iz romana hrvatskih autora); uz tekst doma poneseš i odgovarajući upitnik; pročitaš bajku ili ulomak; točno odgovoriš na pitanja u upitniku (ima ih svega 5); vratiš upitnik u knjižnicu; čekaš izvlačenje nagrada koje će biti 4. travnja. Dok čekaš, posudi neku knjigu za čitanje iz knjižnice. Imaju mnogo novih naslova.

Dakle, sve je veoma jednostavno i nadam se da ćete i ove godine s radošću čitati.

B. I.

HRCKOVI DETEKTIVI

Točan odgovor iz prošlog broja:
Bolestan je bio Ivica

Nagrađeni detektivi:

1. Valentina Benašić – OŠ *Aleksa Šantić*, Vajska
2. Nađa Šimunović – OŠ *Aleksa Šantić*, Vajska
3. Roko Piuković – OŠ *Ivan Milutinović*, Subotica
4. Nina Dulić – OŠ *Vladimir Nazor*, Đurđin
5. Nebojša Fin – OŠ *Alekša Šantić*, Vajska
6. Ana Bako – OŠ *Vladimir Nazor*, Đurđin
7. Jakov Vukov – OŠ *Matko Vuković*, Subotica
8. Lana Stantić – OŠ *Vladimir Nazor*, Đurđin
9. Teodora Gorjanac – OŠ *Moša Pijade*, Bereg
10. Tea Rica – OŠ *Moša Pijade*, Bereg

Nagradno pitanje:
Što možeš sam doprinijeti ekologiji svog mjesta?

KUPON

Odgovor:

Ime

Prezime

Adresa

Mjesto

Škola

Razred

Marijine čoko lize

Priprema:

1. Kivi oljuštite i narežite na deblje kolutove. U svaki ugurajte štapić od sladoleda.
2. Otopite čokoladu (može na pari ili u mikrovalnoj pećnici ali neka vam malo pomogne mama).
3. Kolutove kivija nabodene na štapiće umočite u otopljenu čokoladu i ostavite da se stegne.

Dobar tek!

Marijine čoko lize je za vas pripremila **Marija Šabić**. Marija ide u vrtić *Marija Petković – Sunčica* u Subotici. Veoma je aktivna. Pohađa muzički vrtić u Glazbenoj školi, trenira plivanje i ide na sate engleskog jezika. Jako voli crtati.

Vrijeme pripreve:
5 minuta

Potrebni sastojci:

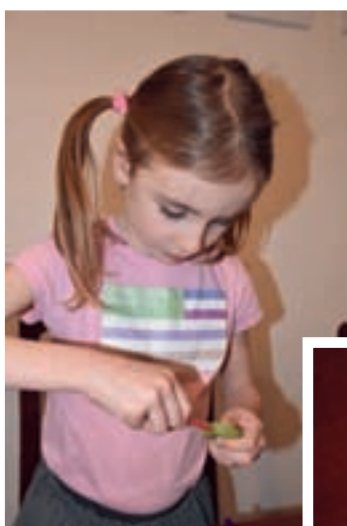
kivi

čokolada

štapići za sladoled

Savjeti veterinara

Vedeni ljubimci

Ribice su veoma interesantne životinje koje mogu biti savršeni kućni ljubimci. One ne zahtijevaju puno vremena i pažnje, kao recimo pas ili mačka. Ne morate ih izvoditi u šetnje, niti se igrati s njima, i ne mogu vam pobjeći iz akvarija.

Sve što morate znati o ribicama je kako i kada ih hraniti, kakav akvarij za njih nabaviti, kako održavati temperaturu i svježinu vode u akvariju.

Veličinu akvarija biramo u zavisnosti od broja i veličine ribica koje želimo imati. Potrebno je da on

bude dovoljno velik i prostran, da ima odgovarajuće filtere i grijače. Mijenjanje vode u akvariju može biti veoma stresno, zbog nagle promjene sastava i temperature vode, pa se to mora raditi veoma pažljivo.

Gledanje u akvarij i u ribice na čovjeka djeluje veoma opuštajuće, one vas mogu umiriti i pomoći vam da se opustite. Postoji puno vrsta ribica koje se mogu držati u akvariju, ali svakako jedna od najpopularnijih akvarijskih ribica je »zlatna ribica«, koja nam je dobro poznata iz raznih priča, viceva i šala, budući da »ispunjava« po tri želje. Je li tako i u stvarnosti? U to se morate uvjeriti sami.

Spec. dr. vet. Mario Tikvicki

P'ASTANIAN I TRI NJUŠKETIRA

Ova nevjerojatna animirana avantura prati mladog štenca P'Astianiana koji putuje u velebni Pariz i nada se da će ispuniti svoj san da postane jedan od slavnih zaštitnika kralja. P'Astianian je mladi mačevalac koji sanja pridružiti se legendarnim Njušketirima. Nakon što je dokazao svoje

vještine i stekao njihovo povjerenje, on i Njušketiri moraju obraniti kralja od tajne zavjere zlog kardinala koji želi preuzeti vlast. Budući da nitko drugi ne može spasiti situaciju, P'Astianian i njegovi novostečeni prijatelji, talentirani mačevaoci, kreću u avanturu kako bi bili spasili kralja i oslobodili regiju.

ASTERIX & OBELIX: SREDNJE KRALJEVSTVO

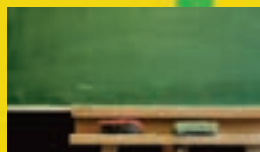
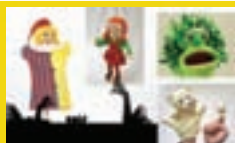
Godina je 50. prije Krista i kineska je carica zatvorena nakon državnog udara koji je potaknuo princ izdajica. Uz pomoć feničkog trgovca i njezinog vjernog tjelohranitelja, ca-

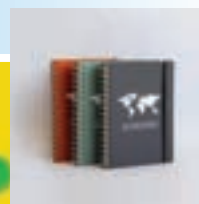
ričina jedina kći princeza Sass-Yi bježi u Galiju kako bi zatražila pomoć dvojice hrabrih ratnika Asterixa i Obelixa, koji su zahvaljujući svom čarobnom napitku obdareni nadljudskom snagom. Naša dva nerazdvojna heroja rado prihvaćaju pomoći i tako počinje veliko putovanje i avantura na putu za Kinu.

Ali Cezar i njegova moćna vojska, žedni novog osvajanja, također idu prema Srednjem kraljevstvu...

U osam smjerova pronađi i precrtaj sljedeće riječi: TEST, MED, POČETNICA. ČITANKA, SAN, UDŽBENIK, KONJ, PAPUČE, TOR, ZBIRKA, PANO, LISTIĆI, SAČE, OLOVKA, MAPA, BILJEŽNICA, TROKUT, WC, PLOČA, Preostala slova dat će konačno rješenje. Upiši ga u kvadratiće ispod osmosmjerke.

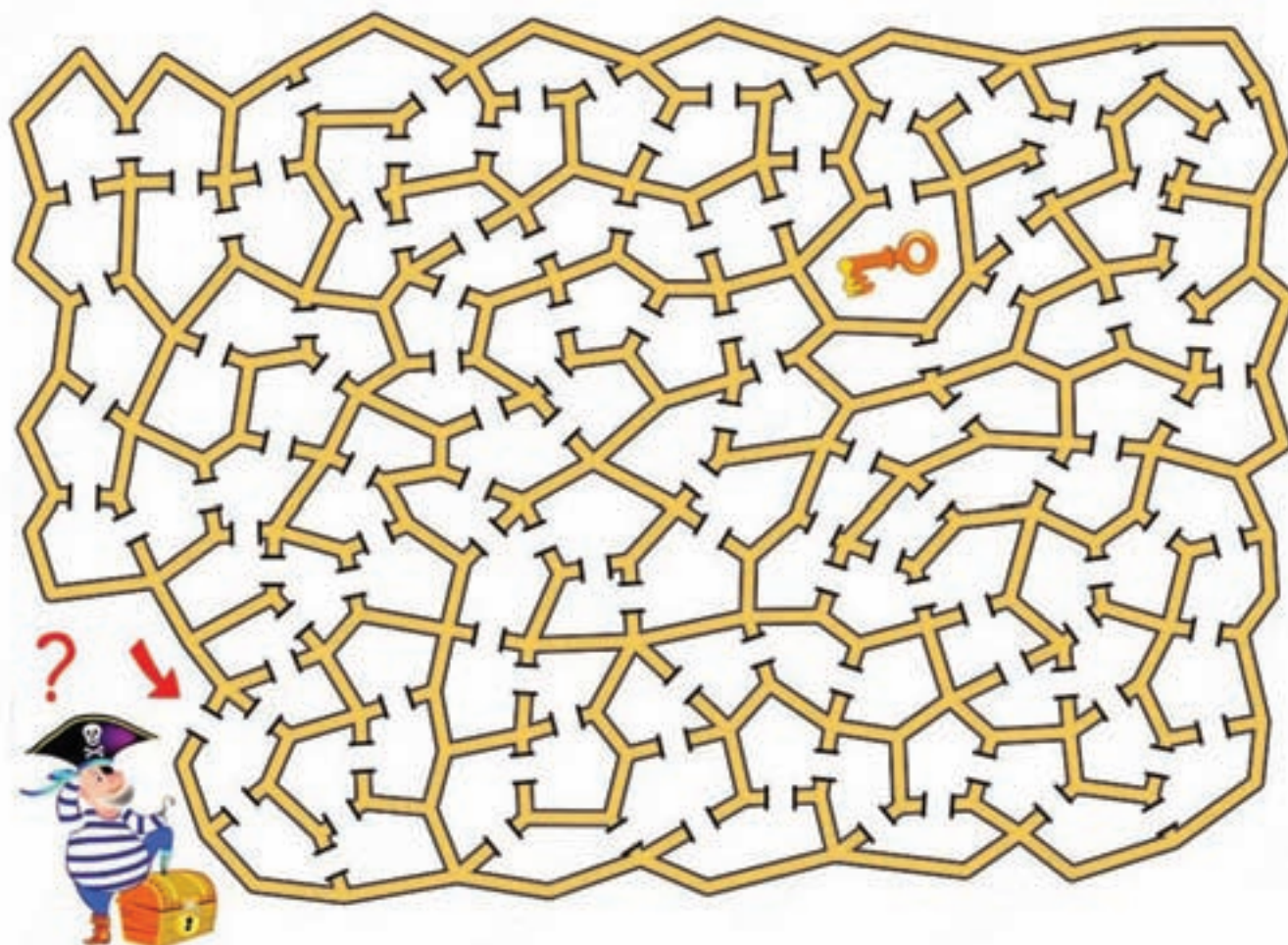

B	A	C	I	N	T	E	Č	O	P
S	I	K	T	C	W	L	O	P	C
U	O	LJ	N	U	I	E	N	L	N
Nj	Dž	A	E	S	K	S	A	O	A
T	S	B	T	Ž	E	O	P	Č	K
O	K	I	E	E	N	Ć	R	A	N
R	Ć	A	A	N	Č	I	A	T	A
I	L	P	T	U	I	U	C	S	T
T	A	E	D	E	M	K	P	A	I
M	S	A	K	V	O	L	O	A	Č
T	K	A	A	K	R	I	B	Z	P

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Pomozi piratu pronaći ključ

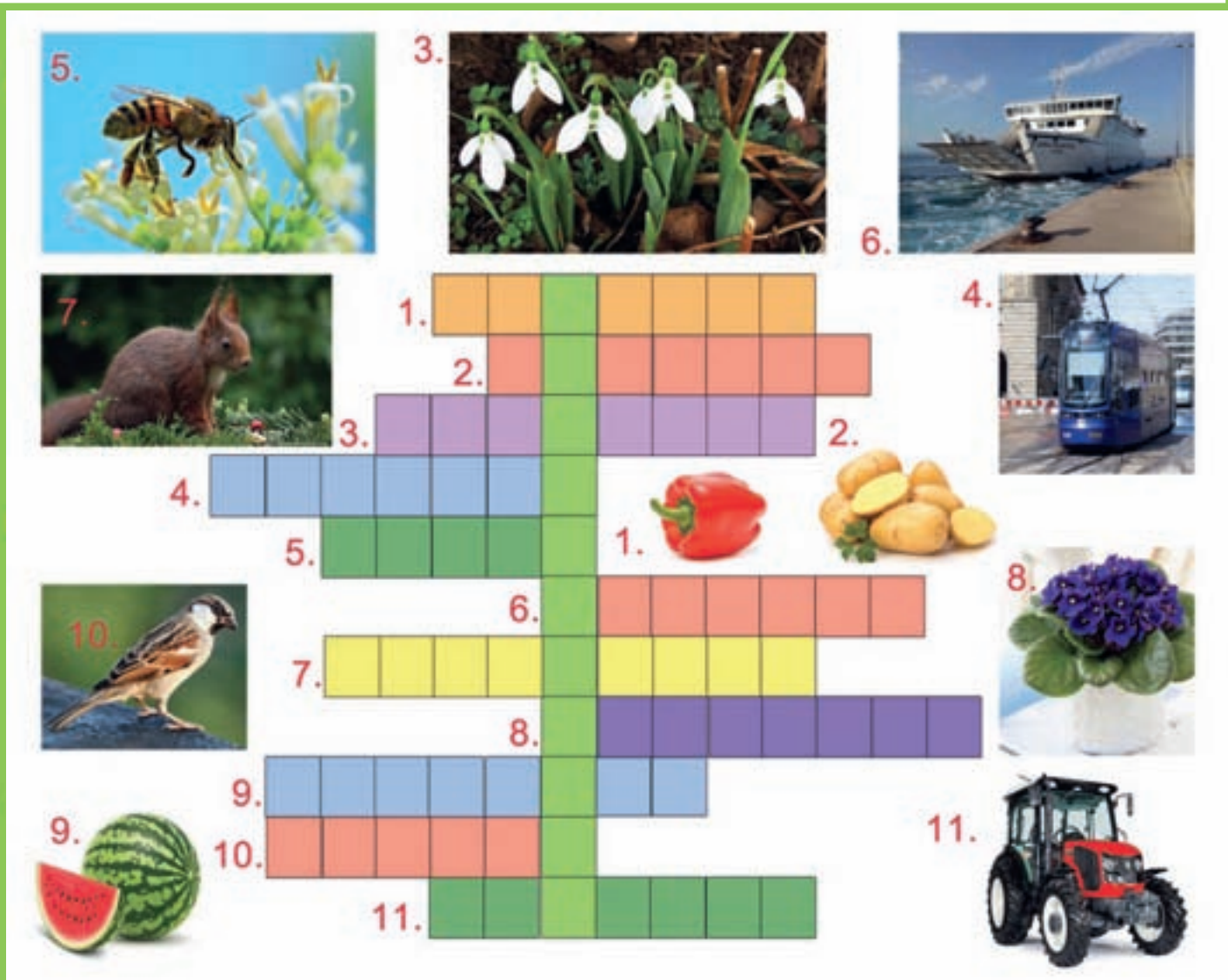

Krizaljke

Jerke

M

Riješite križaljku prema ponuđenim slikama i u označenim poljima dobit ćete konačno rješenje.

Slatke KRAFNICE

Potrebno:
16 žlica brašna
2 žlice šećera
2 dl jogurta
1 vanilin šećer
1 prašak za pecivo
2 jajeta
90 ml ulja

Postupak:

Sve sastojke pomiješati žlicom za mućenje. Ugrijati aparat, te peći. Od ove smjese izađe oko 60 krafnica. Možete ih puniti stavljajući u sredinu domaći pekmez, *eurrokrem*, šlag, čokoladne ili šarene mrvice, mljevene lješnjake, pustite mašti na volju... Obradujte svoje ukućane maštovitim dekoracijama.

Križaljke

nosnjerke

Mozga

Bojanka

Maskenbal samo što nije...

Broj 91

Tekst: Slađana Husak

Crtao: Petar Tikvicki

Kao što vidiš, genije, ovoga puta za *Hrckov maskenbal* bit ću klaun i uveseljavati djecu...

Hmm...

S obzirom na to da dolazi iz najveće radionice mraka, priznajem dopada mi se...

Ako ništa drugo, bar je sigurno...

Čekaj samo da vidiš...

I nešto kasnije...

A imam još jedan kostim. Mogao bi i ti biti klaun.

Pa... ne znam. Možda bih i mogao...

E, samo trenutak. Ima još nešto...

Idemo na štulama. Ove su niže, na njima ćeš ti...

Idem ja ipak zaviriti u svoj ormar.

Frankenštajne ili kako se već zoveš, nikada nisam mislio da ću reći kako si baš lijep!